

הקמת שירות רב-תחומי לאבחון וטיפול באנדומטריוזיס בפריפריה, מרכז רפואי העמק בשיתוף מחוז צפון - כללית

ד"ר סוזאן עבד אלגני, גב' יאנה ארנוב, ד"ר כורזום טנוס, ד"ר לירון קוגן, ד"ר ארי רייס, ד"ר מאור ממן, ד"ר אורלי פרנקל

רקע:

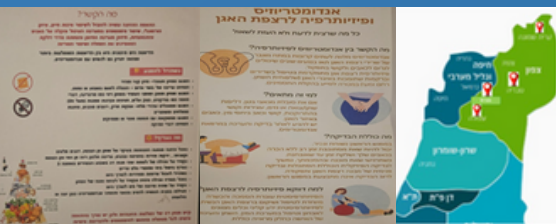
אנדומטריוזיס היא מחלה גניקולוגית כרונית שבה תאי רירית הרחם נמצאים מחוץ לרחם. היא עלולה לגרום לכאבים משמעותיים, לפגיעה באיכות חיים ובעיות פוריות. שכיחות המחלה נאמדת בכ-10% מנשים בגיל הפוריות, ולעיתים מופיעה כבר בגיל התבגרות. באזורים פריפריאליים קיימת מודעות נמוכה למחלה, מיעוט מענים רפואיים ולעיתים אבחון מאוחר, מה שמוביל לטיפול לא הולם. הספרות הרפואית העדכנית מדגישה את החשיבות בגישה רב-תחומית, מותאמת אישית לניהול אפקטיבי של המחלה ולשיפור תוצאות המטופלות.

מטרה:

הקמת שירות מקיף ומולטי-דיסציפלינרי לאבחון וטיפול באנדומטריוזיס, על מנת לגשר על הפערים בטיפול בין הפריפריה למרכז, ובצפון בפרט, תוך שימת דגש גם על חינוך והסברה לצוותים הרפואיים.

שיטות:

בספטמבר 2023 הוקם השירות הרב תחומי לאנדומטריוזיס במרכז הרפואי העמק בשיתוף מחוז צפון של שירותי בריאות כללית. השירות הוקם כ"מרחב קליני" הכולל טיפול בבית החולים וכעת שלוש מרפאות יועצות בקהילה, במרפאת אנדומטריוזיס בבית החולים, השירותים ניתנים כ-ONE STOP SHOP" וכוללים שירותי רפואה, אחות מרכזת טיפול, עבודה סוציאלית, פיזיותרפיה, תזונה, שירות מרפאת כאב, פוריות ורפואה משלימה. כמו כן, ניתנים שירותי הדמייה מכוונת וניתוחים מורכבים ומתקדמים. מנהלת המרפאה בשיתוף עם עמותת "אנדומטריוזיס ישראל" מכשירה צוותי רפואה במטרה להגביר מודעות ולמנוע עיכוב באבחון ובטיפול.

תוצאות:

במהלך **2024** התקיימו במרפאה בבית החולים **425** בדיקות רפואה, וכ**600** ביקורים של מקצועות בריאות נוספים. מעבר לכך, בוצעו דימות וניתוחים מתקדמים במקרה הצורך. במרפאות הקהילה התקיימו כ**370** בדיקות רפואה. התקיימו **10** הכשרות ייעודיות של צוותי הרפואה בבית החולים ובמחוז כולל רופאי משפחה וילדים.

במחצית ראשונה של **2025** התווספו עוד יומני מרפאות במחוז צפון. נצפות מגמות של שיפור קליני הכולל הפחתה בפניות לחדר מיון עקב כאבים, הפחתה בשימוש בנוגדי כאב ושיפור בתחום הפוריות - כעת בשלב איסוף נתונים.

סקרי שביעות רצון מטופלות מדגימים שיעורי שביעות רצון גבוה: שביעות רצון כללית **91%**, רצף ותיאום טיפולים **94%**, ותחושת המטופלת "בידיים טובות" **91%**.

מסקנות:

הקמת השירות הרב-תחומי המשלב בין טיפול בבית חולים יחד עם מרפאות קהילה בפריפריה מספקת מענה חשוב לנשים עם אנדומטריוזיס, כבר היום ניכרים שיפור השירות ומגמות של תועלות קליניות. באמצעות חינוך והכשרה, היוזמה פועלת גם להגביר את המודעות ואת האבחון המוקדם. לאור הצורך הרב בשירות זה, מומלץ לבחון הרחבת המענה לאזורים נוספים גם בתחומים אחרים.